Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (siódma izba)

z dnia 18 grudnia 2025 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Polityka przemysłowa – Procedura udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego – Dyrektywa (UE) 2015/1535 – Pojęcie „przepisów technicznych” – Uregulowania krajowe zobowiązujące do przekazania kodu źródłowego oprogramowania zarejestrowanego w bazie danych organu podatkowego jednostce oceny zgodności z wymaganiami techniczno-podatkowymi – Artykuł 34 TFUE – Środek o skutku równoważnym z ograniczeniem ilościowym w przywozie – Zasada proporcjonalności

W sprawie C-353/24

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez administratīvā rajona tiesa, Rīgas tiesu nams (rejonowy sąd administracyjny w Rydze, Łotwa), postanowieniem z dnia 13 maja 2024 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 15 maja 2024 r., w postępowaniu:

**SIA „EUROPARK LATVIA”,**

**SKIDATA GmbH**

przeciwko

**Valsts ieņēmumu dienests,**

przy udziale:

**SIA „19 points”,**

**SIA „Ernst & Young Baltic”,**

TRYBUNAŁ (siódma izba),

w składzie: F. Schalin, prezes izby, M. Gavalec (sprawozdawca) i Z. Csehi, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

* Język postępowania: łotewski.

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

– w imieniu SIA „EUROPARK LATVIA” – S. Petrovičs, advokāts,

– w imieniu SKIDATA GmbH – R. Gasūns, jurists,

– w imieniu rządu łotewskiego – J. Davidoviča i K. Pommere, w charakterze pełnomocników,

– w imieniu rządu czeskiego – A. Edelmannová, M. Smolek i J. Vláčil, w charakterze pełnomocników,

– w imieniu Komisji Europejskiej – M. Escobar Gomez, L. Malferrari i I. Naglis, w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzeczniczki generalnej, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

## Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 1 pkt 11 i art. 8 ust. 1 dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz.U. 1998, L 204, s. 37), zmienionej rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 z dnia 25 października 2012 r. (Dz.U. 2012, L 316, s. 12) (zwanej dalej „dyrektywą 98/34”), a także wykładni art. 34 TFUE.

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy SIA „EUROPARK LATVIA” (zwaną dalej „spółką Europark”) i SKIDATA GmbH (zwaną dalej „spółką Skidata”) a Valsts ieņēmumu dienests (państwowym organem podatkowym, Łotwa) w przedmiocie decyzji tego organu, w drodze której wykreślił on ze swojej bazy danych urządzenia do płatności automatycznych produkowane przez spółkę Skidata.

### Ramy prawne

#### *Prawo Unii*

*Dyrektywa 98/34*

3 Artykuł 1 dyrektywy 98/34 stanowił:

„Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się poniższe terminy:

1) »produkt« oznacza każdy wyprodukowany przemysłowo produkt lub każdy produkt rolniczy, włącznie z produktami rybnymi;

[…]

3) »specyfikacja techniczna« oznacza specyfikację zawartą w dokumencie, który opisuje wymagane cechy produktu, takie jak: poziom jakości, wydajności, bezpieczeństwa lub wymiary, włącznie z wymaganiami mającymi zastosowanie do produktu w zakresie nazwy, pod jaką jest sprzedawany, terminologii, symboli, badań i metod badania, opakowania, oznakowania i etykietowania oraz procedur oceny zgodności.

   […]

4) »inne wymagania« oznaczają wymagania inne niż specyfikacje techniczne, nałożone na produkt w celu ochrony, w szczególności konsumentów i środowiska, które wpływają na jego cykl życiowy po wprowadzeniu go na rynek, takie jak warunki użytkowania, powtórn[ego] przetwarzani[a], ponown[ego] zastosowani[a] lub składowanie [lub usuwania], gdzie takie warunki mogą mieć istotny wpływ na skład lub rodzaj produktu lub jego obrót;

5) »zasada dotycząca usług« [oznacza] wymóg o charakterze ogólnym odnoszący się do podejmowania i wykonywania działalności usługowych, w znaczeniu pkt 2, w szczególności przepisy dotyczące dostawcy usług, usług i odbiorców usług, z wyjątkiem zasad, które szczególnie odnoszą się [które nie odnoszą się szczególnie] do usług określonych w tym punkcie.

[…];

11) »przepisy techniczne« [oznaczają] specyfikacje techniczne i inne wymagania bądź zasady dotyczące usług, włącznie z odpowiednimi przepisami administracyjnymi, których przestrzeganie jest obowiązkowe, de iure lub de facto, w przypadku wprowadzenia do obrotu, świadczenia usługi, ustanowienia operatora usług lub stosowania w państwie członkowskim lub na przeważającej jego części, jak również przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne państw członkowskich, z wyjątkiem określonych w art. 10, zakazujące produkcji, przywozu, wprowadzania do obrotu i stosowania [lub stosowania] produktu lub zakazujące świadczenia bądź korzystania z usługi lub ustanawiania dostawcy usług.

   Przepisy techniczne obejmują de facto [Przepisy techniczne de facto obejmują]:

   – przepisy ustawowe, wykonawcze lub administracyjne państwa członkowskiego, które odnoszą się do specyfikacji technicznych bądź innych wymagań lub zasad dotyczących usług, bądź też do kodeksów zawodowych lub kodeksów postępowania, które z kolei odnoszą się do specyfikacji technicznych bądź do innych wymogów lub zasad dotyczących usług, zgodność z którymi pociąga za sobą domniemanie zgodności z zobowiązaniami nałożonymi przez wspomniane przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne,

   – dobrowolne porozumienia, w których władze publiczne są stroną umawiającą się, a które przewidują, w interesie ogólnym, zgodność ze specyfikacjami technicznymi lub innymi wymogami albo zasadami dotyczącymi usług, z wyjątkiem specyfikacji odnoszących się do przetargów przy zamówieniach publicznych,

   – specyfikacje techniczne lub inne wymogi bądź zasady dotyczące usług, które powiązane są ze środkami fiskalnymi lub finansowymi mającymi wpływ na konsumpcję produktów lub usług przez wspomaganie przestrzegania takich specyfikacji technicznych lub innych wymogów bądź zasad dotyczących usług; specyfikacje techniczne lub inne wymogi bądź zasady dotyczące usług powiązan[e] z systemami zabezpieczenia społecznego nie są objęte tym znaczeniem.

Obejmuje to przepisy techniczne nałożone przez organy wyznaczone przez państwa członkowskie oraz znajdujące się w wykazie sporządzonym przez Komisję [Europejską] przed 5 sierpnia 1999 r. w ramach Komitetu określonego w art. 5.

Taka sama procedura stosowana jest przy wprowadzaniu zmian do tego wykazu;

12) »projekt przepisu technicznego« [oznacza] tekst specyfikacji technicznej lub innego wymogu bądź zasady dotyczącej usług, włącznie z przepisami administracyjnymi, mającymi na celu ich wdrożenie lub też właśnie wdrożonymi jako przepisy techniczne [opracowany w celu ustanowienia ich lub doprowadzenia do ich ustanowienia jako przepisu technicznego], tekst będący na etapie przygotowania, na którym mogą zostać wprowadzone zasadnicze zmiany.

[…]”.

4 Artykuł 8 ust. 1 akapit pierwszy tej dyrektywy przewidywał:

„Z zastrzeżeniem art. 10 państwa członkowskie niezwłocznie przekazują Komisji wszelkie projekty przepisów technicznych, z wyjątkiem tych, które w pełni stanowią transpozycję normy międzynarodowej lub europejskiej, w którym to przypadku wystarczająca jest informacja dotycząca odpowiedniej normy. Przekazują Komisji także podstawę prawną konieczną do przyjęcia uregulowań technicznych, jeżeli nie zostały one wyraźnie ujęte w projekcie [Przekazują Komisji także uzasadnienie konieczności przyjęcia przepisów technicznych, jeżeli nie zostało ono wyraźnie ujęte w projekcie]”.

*Dyrektywa (UE) 2015/1535*

5 Z dniem 7 października 2015 r. dyrektywę 98/34 uchyliła i zastąpiła dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1535 z dnia 9 września 2015 r. ustanawiająca procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz.U. 2015, L 241, s. 1).

6 Artykuł 1 ust. 1 dyrektywy 2015/1535 stanowi:

„Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

a) »produkt« oznacza każdy wyprodukowany przemysłowo produkt lub każdy produkt rolniczy, włącznie z produktami rybnymi;

[…]

c) »specyfikacja techniczna« oznacza specyfikację zawartą w dokumencie, który opisuje wymagane cechy produktu, takie jak: poziom jakości, wydajności, bezpieczeństwa lub wymiary, włącznie z wymaganiami mającymi zastosowanie do produktu w zakresie nazwy, pod jaką jest sprzedawany, terminologii, symboli, badań i metod badania, opakowania, oznakowania i etykietowania oraz procedur oceny zgodności.

[…]

d) »inne wymagania« oznaczają wymagania inne niż specyfikacje techniczne, nałożone na produkt w celu ochrony, w szczególności konsumentów lub środowiska, które wpływają na jego cykl życia po wprowadzeniu go na rynek, takie jak warunki użytkowania, powtórnego przetwarzania, ponownego zastosowania lub usuwania, gdzie takie warunki mogą mieć istotny wpływ na skład lub rodzaj produktu lub obrót nim;

e) »zasada dotycząca usług« oznacza wymóg o charakterze ogólnym odnoszący się do podejmowania i wykonywania działalności usługowych, w rozumieniu lit. b), w szczególności przepisy dotyczące dostawcy usług, usług i odbiorców usług, z wyjątkiem zasad, które nie odnoszą się szczególnie do usług określonych w tej literze.

[…];

f) »przepisy techniczne« oznaczają specyfikacje techniczne i inne wymagania bądź zasady dotyczące usług, włącznie z odpowiednimi przepisami administracyjnymi, których przestrzeganie jest obowiązkowe, de iure lub de facto, w przypadku wprowadzenia do obrotu, świadczenia usługi, ustanowienia operatora usług lub korzystania w państwie członkowskim lub na przeważającej jego części, jak również przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne państw członkowskich, z wyjątkiem określonych w art. 7, zakazujące produkcji, przywozu, wprowadzania do obrotu lub stosowania produktu lub zakazujące świadczenia bądź korzystania z usługi lub ustanawiania dostawcy usług.

Przepisy techniczne de facto obejmują:

(i) przepisy ustawowe, wykonawcze lub administracyjne państwa członkowskiego, które odnoszą się do specyfikacji technicznych bądź innych wymagań lub zasad dotyczących usług, bądź też do kodeksów zawodowych lub kodeksów postępowania, które z kolei odnoszą się do specyfikacji technicznych bądź do innych wymogów lub zasad dotyczących usług, zgodność z którymi pociąga za sobą domniemanie zgodności ze zobowiązaniami nałożonymi przez wspomniane przepisy ustawowe, wykonawcze lub administracyjne;

(ii) dobrowolne porozumienia, których organy publiczne są stroną umawiającą się, a które przewidują, w interesie ogólnym, zgodność ze specyfikacjami technicznymi lub innymi wymogami bądź zasadami dotyczącymi usług, z wyjątkiem specyfikacji odnoszących się do przetargów przy zamówieniach publicznych;

(iii) specyfikacje techniczne lub inne wymogi bądź zasady dotyczące usług, które powiązane są ze środkami fiskalnymi lub finansowymi mającymi wpływ na konsumpcję produktów lub usług przez wspomaganie przestrzegania takich specyfikacji technicznych lub innych wymogów bądź zasad dotyczących usług; specyfikacje techniczne lub inne wymogi bądź zasady dotyczące usług powiązane z systemami zabezpieczenia społecznego nie są objęte tym znaczeniem.

Obejmuje to przepisy techniczne nałożone przez organy wyznaczone przez państwa członkowskie oraz znajdujące się w wykazie sporządzonym i aktualizowanym, jeśli wystąpi taka konieczność, przez Komisję w ramach Komitetu określonego w art. 2.

Taka sama procedura stosowana jest przy wprowadzaniu zmian do tego wykazu;

g) »projekt przepisów technicznych« oznacza tekst specyfikacji technicznej lub innego wymogu bądź zasady dotyczącej usług, włącznie z przepisami administracyjnymi, opracowany w celu ustanowienia ich lub doprowadzenia do ich ustanowienia jako przepisów technicznych, a który znajduje się na etapie przygotowania, na którym mogą zostać wprowadzone zasadnicze zmiany.

[…]”.

7 Artykuł 5 ust. 1 akapit pierwszy tej dyrektywy przewiduje:

„Z zastrzeżeniem art. 7 państwa członkowskie niezwłocznie przekazują Komisji wszelkie projekty przepisów technicznych, z wyjątkiem tych, które w pełni stanowią transpozycję normy międzynarodowej lub europejskiej, w którym to przypadku wystarczająca jest informacja dotycząca odpowiedniej normy; przekazują Komisji także uzasadnienie konieczności przyjęcia takich przepisów technicznych, jeżeli uzasadnienie to nie zostało wyraźnie ujęte w projekcie”.

### *Prawo łotewskie*

#### *Ustawa o podatkach i opłatach*

8 Artykuł $28^{1}$ ust. $4^{1}$ Likums Par nodokļiem un nodevām (ustawy o podatkach i opłatach) stanowi:

„Podatnicy mogą używać urządzeń elektronicznych i sprzętu elektronicznego, które spełniają wymagania techniczne mające zastosowanie do urządzeń elektronicznych i sprzętu elektronicznego do rejestrowania podatków i innych płatności oraz które poddano kontroli zgodności. Serwis urządzeń elektronicznych i sprzętu elektronicznego może przeprowadzać dostawca usług, którego poddano przewidzianej w uregulowaniach kontroli zgodności”.

#### *Przepisy w sprawie warunków używania*

9 Artykuł $121^{4}$ pkt 4 Ministru kabineta noteikumi Nr. 96 „Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība” (rozporządzenia rady ministrów nr 96 w sprawie warunków używania urządzeń elektronicznych i sprzętu elektronicznego do rejestrowania podatków i innych płatności) z dnia 11 lutego 2014 r. (zwanego dalej „przepisami w sprawie warunków używania”) stanowi:

„Dostawca usług serwisowych przekazuje jednostce dokumentację techniczną w języku krajowym producenta wraz z poświadczonym notarialnie tłumaczeniem na język krajowy na potrzeby kontroli zgodności modeli kas rejestrujących, hybrydowych kas rejestrujących, systemów kasowych, urządzeń specjalistycznych i sprzętu specjalistycznego, ich modyfikacji i wersji oprogramowania. Dokumentacja techniczna obejmuje: kod źródłowy (czytelna dla człowieka instrukcja komputerowa napisana przez programistę) i kod wykonywalny (zrozumiały dla komputera zbiór symboli służący do wykonania programu napisanego przez programistę) zarejestrowanego oprogramowania i modułu pamięci fiskalnej”.

10 Artykuł $121^{5}$ tych przepisów w sprawie warunków używania przewiduje:

„W terminie sześciu miesięcy od otrzymania dokumentów, o których mowa w art. $121^{4}$ niniejszego rozporządzenia, jednostka kontroli zgodności wydaje i przekazuje dostawcy usług serwisowych deklarację zgodności modelu kasy rejestrującej, hybrydowej kasy rejestrującej, systemu kasowego, urządzenia specjalistycznego lub sprzętu specjalistycznego, ich modyfikacji lub ich wersji z wymaganiami technicznymi mającymi zastosowanie do urządzeń elektronicznych i sprzętu elektronicznego do rejestrowania podatków i innych płatności […] albo informuje go o odmowie wydania deklaracji zgodności”.

11 Zgodnie z art. $129^4$ pkt 6 wspomnianych przepisów w sprawie warunków używania:

„Przy dokonywaniu rejestracji w ujednoliconej bazie danych (rejestrze) państwowego organu podatkowego modelu lub modyfikacji kasy rejestrującej, hybrydowej kasy rejestrującej, systemu kasowego, urządzenia specjalistycznego lub sprzętu specjalistycznego, których serwis przeprowadza dostawca usług serwisowych, dostawca ten, będący producentem sprzętu lub urządzenia bądź jego upoważnionym przedstawicielem, przekazuje kod źródłowy zarejestrowanego oprogramowania państwowemu organowi podatkowemu w terminie 24 godzin od wezwania go przez tenże organ”.

12 Artykuł $129^{17}$ ust. 1 pkt 1.2.2 przepisów w sprawie warunków używania przewiduje:

„Organ podatkowy wykreśla z ujednoliconej bazy danych (rejestru) kasy rejestrujące, hybrydowe kasy rejestrujące, systemy kasowe, urządzenia specjalistyczne i sprzęt specjalistyczny zarejestrowane na użytkownika w przypadku niespełnienia wymagań określonych w uregulowaniach dotyczących wymagań technicznych mających zastosowanie do urządzeń elektronicznych i sprzętu elektronicznego do rejestrowania podatków i innych płatności. Organ w terminie 15 dni roboczych informuje użytkownika o wykreśleniu z ujednoliconej bazy danych (rejestru)”.

## Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

13 Europark jest łotewską spółką handlową, która świadczy usługi parkingowe w sektorze transportowym. Skidata jest austriacką spółką handlową, która produkuje w Austrii urządzenia do płatności automatycznych i wywozi je do 25 państw członkowskich, w tym Łotwy.

14 W dniach 30 czerwca i 27 listopada 2015 r. spółka Europark nabyła od spółki Skidata osiem urządzeń do płatności automatycznych, które w okresie od 8 października do 30 grudnia 2015 r. państwowy organ podatkowy zarejestrował jako takie w swojej bazie danych.

15 Pismem z dnia 16 maja 2022 r. SIA „Ernst & Young Baltic”, jednostka odpowiedzialna za kontrolę zgodności z wymaganiami techniczno-podatkowymi kas i urządzeń automatycznych, poinformowała państwowy organ podatkowy, że odmówiła wydania deklaracji zgodności w odniesieniu do tych ośmiu urządzeń ze względu na to, iż SIA „19 points”, dostawca usług serwisowych, nie przekazał jej danych, o których mowa w art. $121^4$ pkt 4 przepisów w sprawie warunków używania, a mianowicie kodu źródłowego i kodu wykonalnego zarejestrowanego oprogramowania wspomnianych urządzeń.

16 W konsekwencji decyzją z dnia 2 września 2022 r. organ ten wykreślił je ze swojej bazy danych.

17 Spółki Europark i Skidata wniosły następnie skargę o uchylenie tej decyzji do administratīvā rajona tiesa, Rīgas tiesu nams (rejonowego sądu administracyjnego w Rydze, Łotwa), który jest sądem odsyłającym. Podnoszą one, że przepisy w sprawie warunków używania wymagają przekazania kodu źródłowego i kodu wykonalnego zarejestrowanego oprogramowania i stanowią wymagania techniczne, które należało notyfikować Komisji zgodnie z wymogami dyrektywy 2015/1535.

18 Ponadto zauważają one, że spółka Europark, jako nabywca prawa do używania oprogramowania, nie może – zgodnie z prawem – uzyskać i ujawnić z własnej inicjatywy kodu źródłowego oprogramowania bez zgody jego producenta, czyli spółki Skidata, ponieważ kod ten należy do niego i jest objęty tajemnicą handlową. Obowiązek przekazania kodu źródłowego stanowi zatem w ich ocenie nieproporcjonalne naruszenie praw własności intelektualnej producenta.

19 W tym kontekście sąd odsyłający zauważa w pierwszej kolejności, że urządzenia do płatności automatycznych, których dotyczy postępowanie główne, są „produktami” w rozumieniu art. 1 pkt 1 dyrektywy 98/34. W związku z tym zastanawia się on, czy obowiązek przekazania kodu źródłowego zarejestrowanego oprogramowania tych urządzeń wchodzi w zakres pojęcia „przepisów technicznych” w rozumieniu art. 1 pkt 11 tej dyrektywy, który to przepis rozróżnia cztery kategorie środków. Na wypadek udzielenia na to pytanie odpowiedzi twierdzącej sąd ten zastanawia się, do której kategorii taki obowiązek należy przyporządkować.

20 Zdaniem sądu odsyłającego obowiązek ten może być objęty trzema z tych kategorii i w związku z tym można go uznać albo za „specyfikację techniczną” w rozumieniu art. 1 pkt 3 dyrektywy 98/34, albo za „inne wymaganie” w rozumieniu art. 1 pkt 4 tej dyrektywy, albo też za przepisy „zakazujące produkcji, przywozu, wprowadzania do obrotu i stosowania [lub stosowania] produktu”, o których mowa w art. 1 pkt 11 wspomnianej dyrektywy.

21 W drugiej kolejności sąd odsyłający zastanawia się, czy obowiązek przekazania kodu źródłowego zarejestrowanego oprogramowania jednostce kontroli zgodności można uznać za środek o skutku równoważnym z ograniczeniem ilościowym w przywozie w rozumieniu art. 34 TFUE.

22 Sąd ten uważa, że cel tego obowiązku jest prawnie uzasadniony, ponieważ obowiązek ten pozwala państwowemu organowi podatkowemu na upewnienie się co do prawidłowości rejestracji i na zapobieganie wszelkim uchybieniom w zakresie rejestracji lub płatności podatków. Zastanawia się on jednak, czy taki obowiązek jest konieczny do osiągnięcia tego celu. Sąd ten zwraca bowiem uwagę na to, że w innych państwach członkowskich spółka Skidata udostępnia na potrzeby przeprowadzania odnośnych kontroli interfejs programowania aplikacji urządzeń automatycznych, takich jak te, których dotyczy postępowanie główne, który pozwala jednostce kontroli zgodności z wymaganiami podatkowymi na uzyskanie wszystkich niezbędnych informacji o płatnościach. Ponadto sąd odsyłający zauważa, że spółka Skidata zgodziła się również przekazać część kodu źródłowego dotyczącą rejestrowania płatności i podatków na potrzeby kontroli zgodności. Jednakże jednostka kontroli, przy udziale której toczy się postępowanie główne, nie przyjęła tej propozycji i nadal wymaga przekazania pełnego kodu źródłowego.

23 W tym względzie sąd odsyłający uważa, że chociaż obowiązek przewidziany w uregulowaniach krajowych rozpatrywanych w postępowaniu głównym nie zakazuje wprowadzania urządzeń do płatności automatycznych do obrotu na rynku łotewskim, to wiąże się on dla producenta tych urządzeń z podwójnym obciążeniem, gdyż urządzenia te muszą być zgodne zarówno z przepisami kraju produkcji, jak i z przepisami kraju wprowadzenia do obrotu. Wobec tego zdaniem sądu odsyłającego taki obowiązek może uczynić przywóz wspomnianych urządzeń trudniejszym i kosztowniejszym, tak że mógłby on zniechęcać zainteresowane podmioty gospodarcze do wprowadzania ich do obrotu na Łotwie.

24 W tych okolicznościach administratīvā rajona tiesa, Rīgas tiesu nams (rejonowy sąd administracyjny w Rydze), postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy art. 1 pkt 11 [dyrektywy 98/34] należy interpretować w ten sposób, że przepis prawny, zgodnie z którym usługodawca świadczący usługi konserwacji jest zobowiązany do przekazania kodu źródłowego zarejestrowanego oprogramowania jednostce kontroli zgodności, może być objęty zakresem pojęcia »przepisów technicznych«, których projekty muszą być notyfikowane Komisji na podstawie art. 8 ust. 1 tej dyrektywy?

2) Czy art. 34 [TFUE] należy interpretować w ten sposób, że wymóg przekazania kodu źródłowego zarejestrowanego oprogramowania jednostce kontroli zgodności można uznać za środek o skutku równoważnym z ograniczeniem ilościowym w przywozie?

3) W przypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej na poprzednie pytanie, czy środek ten można uznać za proporcjonalny w stosunku do skuteczności kontroli podatkowych?".

## W przedmiocie pytań prejudycjalnych

### *W przedmiocie pytania pierwszego*

25 Na wstępie należy przypomnieć, że jak wynika z art. 10 i 11 dyrektywy 2015/1535, dyrektywa 98/34 została uchylona ze skutkiem od dnia 7 października 2015 r., kiedy to weszła w życie dyrektywa 2015/1535. Stosownie do postanowienia odsyłającego spółka Europark nabyła niektóre z przedmiotowych urządzeń do płatności automatycznych w dniu 30 czerwca 2015 r., zaś pozostałe zostały nabyte po dniu 7 października 2015 r. Osiem przedmiotowych urządzeń zarejestrowano w bazie danych państwowego organu podatkowego, a następnie wykreślono z niej po tej dacie. Wynika stąd, że do okoliczności faktycznych w postępowaniu głównym mają zastosowanie ratione temporis zarówno przepisy dyrektywy 98/34, jak i przepisy dyrektywy 2015/1535.

26 Z uwagi jednak na to, że te przepisy owych dyrektyw, które mają znaczenie dla sprawy w postępowaniu głównym, sformułowano w porównywalny sposób, należy ograniczyć się do przepisów dyrektywy 2015/1535.

27 Ponadto należy zauważyć, że sąd odsyłający poprzez pytanie pierwsze zwrócił się do Trybunału o dokonanie wykładni art. 1 pkt 11 dyrektywy 98/34 w świetle jej art. 8 ust. 1, stosownie do którego państwa członkowskie niezwłocznie przekazują Komisji wszelkie projekty „przepisów technicznych" w rozumieniu art. 1 pkt 11 tej dyrektywy. W tym względzie należy przypomnieć, podobnie jak ten sąd również zauważył, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem brak poszanowania przez państwo członkowskie obowiązku uprzedniego przekazania takiego projektu pociąga za sobą niemożność powołania się na dane „przepisy techniczne" wobec jednostek (wyrok z dnia 3 grudnia 2020 r., Star Taxi App, C-62/19, EU:C:2020:980, pkt 57 i przytoczone tam orzecznictwo).

28 Trzeba zatem uznać, że poprzez pytanie pierwsze sąd odsyłający dąży do ustalenia, czy art. 1 ust. 1 lit. f) dyrektywy 2015/1535 należy interpretować w ten sposób, że uregulowania krajowe, które wymagają od dostawcy usług odpowiedzialnego za serwis urządzeń do płatności automatycznych przekazania jednostce kontroli zgodności tych urządzeń kodu źródłowego ich zarejestrowanego oprogramowania, stanowią „przepisy techniczne" w rozumieniu tego przepisu, na które można powołać się wobec jednostek tylko wtedy, gdy odnośny projekt uregulowań przekazano uprzednio Komisji zgodnie z art. 5 ust. 1 akapit pierwszy dyrektywy 2015/1535.

29 Należy przypomnieć, że art. 1 ust. 1 lit. f) dyrektywy 2015/1535 rozróżnia cztery kategorie środków, które można uznać za „przepisy techniczne" w rozumieniu tej dyrektywy, a mianowicie, po pierwsze, „specyfikacje techniczne", po drugie, „inne wymagania", po trzecie, „zasady dotyczące usług", i po czwarte, „przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne państw członkowskich

[…] zakazujące produkcji, przywozu, wprowadzania do obrotu lub stosowania produktu". Pierwsze trzy kategorie środków zdefiniowano, odpowiednio, w art. 1 ust. 1 lit. c)–e) tej dyrektywy.

30 Aby odpowiedzieć na zadane pytanie, należy zatem zbadać, czy obowiązek przekazania kodu źródłowego zarejestrowanego oprogramowania urządzeń do płatności automatycznych jednostce kontroli zgodności, taki jak obowiązek przewidziany w przepisach w sprawie warunków używania, jest objęty jedną z tych czterech kategorii przepisów technicznych.

31 W pierwszej kolejności należy uściślić, że pytania sądu odsyłającego odnoszą się nie do usług społeczeństwa informacyjnego, to znaczy usług świadczonych na odległość, drogą elektroniczną i na indywidualne żądanie odbiorcy, lecz do konkretnych produktów, w niniejszym przypadku urządzeń do płatności automatycznych, i ich używania. Wobec tego nie ma potrzeby badania, czy taki obowiązek jest objęty kategorią „zasad dotyczących usług" w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. e) dyrektywy 2015/1535.

32 W drugiej kolejności należy sprawdzić, czy obowiązek ten może być objęty kategorią, którą stanowią „przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne państw członkowskich […] zakazujące produkcji, przywozu, wprowadzania do obrotu lub stosowania produktu" w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. f) dyrektywy 2015/1535.

33 W niniejszym przypadku, o ile nieprzekazanie kodu źródłowego zarejestrowanego oprogramowania urządzeń do płatności automatycznych jednostce kontroli zgodności skutkuje niemożnością używania tych urządzeń do rejestrowania transakcji i płatności, o tyle rozpatrywane w postępowaniu głównym przepisy w sprawie warunków używania nie zakazują produkcji, przywozu, wprowadzania do obrotu ani stosowania takich urządzeń.

34 W konsekwencji przewidziany w rozpatrywanych w postępowaniu głównym przepisach w sprawie warunków używania obowiązek przekazania kodu źródłowego zarejestrowanego oprogramowania nie może być objęty kategorią, którą stanowią „przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne państw członkowskich […] zakazujące produkcji, przywozu, wprowadzania do obrotu lub stosowania produktu" w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. f) dyrektywy 2015/1535.

35 W trzeciej kolejności, co się tyczy kwestii, czy obowiązek ten wchodzi w zakres pojęcia „specyfikacji technicznej" w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. c) dyrektywy 2015/1535, należy przypomnieć, że pojęcie to odsyła do specyfikacji zawartych w dokumencie, który opisuje wymagane cechy produktu, takie jak poziom jakości, wydajności, bezpieczeństwa lub wymiary, włącznie z wymaganiami mającymi zastosowanie do produktu w zakresie, między innymi, procedur oceny zgodności.

36 Stosownie do utrwalonego orzecznictwa Trybunału pojęcie „specyfikacji technicznej" oznacza, że środek krajowy musi odnosić się do produktu lub jego opakowania jako takich i określać w związku z tym jedną z wymaganych cech produktu (wyrok z dnia 24 listopada 2022 r., Belplant, C-658/21, EU:C:2022:925, pkt 24 i przytoczone tam orzecznictwo).

37 Trybunał orzekł również, że uregulowania krajowe, które uzależniają wprowadzenie produktu do obrotu od uzyskania uprzedniego zezwolenia, należy uznać za „przepisy techniczne" w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. f) dyrektywy 2015/1535 (zob. podobnie wyrok z dnia 22 stycznia 2002 r., Canal Satélite Digital, C-390/99, EU:C:2002:34, pkt 46 i przytoczone tam orzecznictwo).

38 W sprawie w postępowaniu głównym nałożony na dostawcę usług serwisowych przez art. $121^4$ pkt 4 przepisów w sprawie warunków używania obowiązek przekazania jednostce odpowiedzialnej za kontrolę zgodności danych produktów dokumentacji technicznej dotyczącej tych produktów, która musi obejmować kod źródłowy i kod wykonalny zarejestrowanego oprogramowania, odnosi się do produktów jako takich. W uregulowaniach krajowych wskazano w szczególności, że kod źródłowy stanowi czytelną dla człowieka instrukcję komputerową napisaną przez programistę, a kod wykonalny – zrozumiały dla komputera zbiór symboli służący do wykonania programu. Ponadto w uregulowaniach tych uściślono, że wspomnianą dokumentację trzeba przekazać w języku krajowym producenta wraz z poświadczonym notarialnie tłumaczeniem na język krajowy. Wobec tego należy zauważyć, że uregulowania krajowe rozpatrywane w postępowaniu głównym odnoszą się do produktu jako takiego i wymagają od dostawców usług serwisowych przekazania dokumentacji technicznej obejmującej między innymi kod źródłowy i kod wykonalny zarejestrowanego oprogramowania, które należy uznać za cechy wymagane i szczególne dla wszystkich automatów płatniczych, ponieważ nie można ich wymagać w odniesieniu do produktów nieposiadających kodu źródłowego i kodu wykonalnego zarejestrowanego oprogramowania.

39 Ponadto obowiązek podania kodu źródłowego i kodu wykonalnego zarejestrowanego oprogramowania jest wymogiem, który ma zastosowanie do urządzeń do płatności automatycznych w ramach procedury oceny ich zgodności z wymaganiami podatkowymi. W tym względzie kody te muszą zostać sprawdzone w toku kontroli zgodności przeprowadzanej przez jednostkę kontroli zgodności. W przypadku ich niepodania urządzenia do płatności automatycznych nie mogą uzyskać deklaracji zgodności niezbędnej do zarejestrowania ich w ujednoliconej bazie danych państwowego organu podatkowego, a to stoi co do zasady na przeszkodzie ich wprowadzeniu na rynek łotewski. Wreszcie należy podkreślić, że zasady i wymogi procedury oceny zgodności są określone przez przepisy w sprawie warunków używania, których nie notyfikowano Komisji, jak tego wymaga art. 5 ust. 1 akapit pierwszy dyrektywy 2015/1535.

40 W konsekwencji uregulowania krajowe, takie jak te rozpatrywane w postępowaniu głównym, które wymagają od dostawcy usług odpowiedzialnego za serwis urządzeń do płatności automatycznych przekazania jednostce kontroli zgodności tych urządzeń dokumentacji technicznej, która obejmuje w szczególności kod źródłowy zarejestrowanego oprogramowania, wchodzą w zakres pojęcia „specyfikacji technicznych” w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. c) dyrektywy 2015/1535, a tym samym stanowią „przepisy techniczne” w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. f) tej dyrektywy.

41 W czwartej i ostatniej kolejności należy ocenić, czy obowiązek przekazania kodu źródłowego zarejestrowanego oprogramowania można uznać za „przepis techniczny” ze względu na jego przynależność do kategorii „innych wymagań” w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. d) dyrektywy 2015/1535. Stosownie do tego przepisu owo pojęcie obejmuje wszelkie wymagania inne niż specyfikacje techniczne, nałożone na produkt w celu ochrony, w szczególności konsumentów lub środowiska, które wpływają na jego cykl życia po wprowadzeniu go na rynek, takie jak warunki użytkowania, powtórnego przetwarzania, ponownego zastosowania lub usuwania, gdzie takie warunki mogą mieć istotny wpływ na skład lub rodzaj produktu bądź na obrót nim.

42 Należy stwierdzić, że z uwagi na to, iż obowiązek ten wchodzi w zakres pojęcia „specyfikacji technicznej”, jak stwierdzono w pkt 40 niniejszego wyroku, nie można uznać go za „inne wymaganie”. Pojęcie to zgodnie z jego definicją przedstawioną w poprzednim punkcie nie obejmuje bowiem „specyfikacji technicznych”.

43 Aby jednak dopełnić wywód, należy uściślić, że Trybunał orzekł, iż dane środki krajowe – aby można było je uznać za „inne wymagania” – muszą stanowić „warunki” mogące mieć istotny wpływ na skład lub rodzaj danego produktu bądź na obrót nim (zob. podobnie wyrok z dnia 9 marca 2023 r., Vapo Atlantic, C-604/21, EU:C:2023:175, pkt 39 i przytoczone tam orzecznictwo).

44 W niniejszym przypadku należy zauważyć, że uregulowania krajowe, takie jak te rozpatrywane w postępowaniu głównym, które wymagają od dostawców usług odpowiedzialnych za serwis urządzeń do płatności automatycznych przekazania jednostce kontroli zgodności tych urządzeń kodu źródłowego i kodu wykonalnego ich zarejestrowanego oprogramowania, aby uzyskać deklarację zgodności niezbędną do zarejestrowania wspomnianych urządzeń w ujednoliconej bazie danych państwowego organu podatkowego, mogą negatywnie wpłynąć na obrót tymi urządzeniami. Niewywiązanie się z tego obowiązku może bowiem mieć istotny wpływ na obrót urządzeniami do płatności automatycznych, ponieważ brak jest zachęty dla podmiotów gospodarczych do ich nabywania, a urządzenia te nie mogą w rzeczywistości być używane zgodnie z ich przeznaczeniem. Ponadto należy przypomnieć, że jak wynika z postanowienia odsyłającego, celem obowiązku przekazania kodu źródłowego i kodu wykonalnego zarejestrowanego oprogramowania, którego dotyczy postępowanie główne, nie jest ochrona konsumentów lub środowiska – obowiązek ten pozwala państwu czuwać nad wywiązywaniem się z obowiązków deklaracyjnych i zapewniać kontrolę zapłaty podatków.

45 Wobec tego nie można uznać, że uregulowania krajowe takie jak te rozpatrywane w postępowaniu głównym stanowią „inne wymagania” w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. d) dyrektywy 2015/1535.

46 W świetle całości powyższych rozważań odpowiedź na pytanie pierwsze powinna brzmieć następująco: art. 1 ust. 1 lit. f) dyrektywy 2015/1535 należy interpretować w ten sposób, że uregulowania krajowe, które wymagają od dostawcy usług odpowiedzialnego za serwis urządzeń do płatności automatycznych przekazania jednostce kontroli zgodności tych urządzeń kodu źródłowego ich zarejestrowanego oprogramowania, stanowią „przepisy techniczne” w rozumieniu tego przepisu, na które można powołać się wobec jednostek tylko wtedy, gdy odnośny projekt uregulowań przekazano uprzednio Komisji zgodnie z art. 5 ust. 1 akapit pierwszy tej dyrektywy.

### *W przedmiocie pytań drugiego i trzeciego*

47 Z uwagi na odpowiedź udzieloną na pytanie pierwsze nie ma potrzeby udzielania odpowiedzi na pytania drugie i trzecie.

## W przedmiocie kosztów

48 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (siódma izba) orzeka, co następuje:

**Artykuł 1 ust. 1 lit. f) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1535 z dnia 9 września 2015 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego**

**należy interpretować w ten sposób, że:**

**uregulowania krajowe, które wymagają od dostawcy usług odpowiedzialnego za serwis urządzeń do płatności automatycznych przekazania jednostce kontroli zgodności tych urządzeń kodu źródłowego ich zarejestrowanego oprogramowania, stanowią „przepisy techniczne” w rozumieniu tego przepisu, na które można powołać się wobec jednostek tylko wtedy, gdy odnośny projekt uregulowań przekazano uprzednio Komisji Europejskiej zgodnie z art. 5 ust. 1 akapit pierwszy tej dyrektywy.**

Podpisy